

**UCHWAŁA NR XLIII/400/2022
RADY MIEJSKIEJ W KŁODZKU**

z dnia 29 kwietnia 2022 r.

w sprawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2021.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) Rada Miejska w Kłodzku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2021 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Kłodzku

Elżbieta Żytyńska

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2021

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku
ul. Wyspiańskiego 2d
57-300 Kłodzko
tel./fax 74 865 43 00
e-mail: opsklodzko@vp.pl

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art.179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 447).

Zgodnie z art.179 w/w ustawy Burmistrz składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

I. Zadania własne gminy:

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wspieranie rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- reintegracja rodziny.

II. Charakterystyka działań pomocowych:

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej gmina zapewnia wsparcie polegające w szczególności na:

1. Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. Pomocy w integracji rodziny;
6. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. Dążenie do reintegracji rodziny;

Wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

- Pracy z rodziną;
- Pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka;

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą (za wyjątkiem postanowień sądowych) oraz aktywnym udziałem każdej rodziny z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wszystkie działania oparte są na poradnictwie specjalistycznym, zapewnieniu usług asystenta rodziny, rozwoju systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego np. świetlice socjoterapeutyczne oraz współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Gminy Miasta Kłodzka w pieczy zastępczej.

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie wspierania rodziny powierzona została Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kłodzku w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Kłodzku Nr XX/219/2012 z dnia 29 marca 2012r.

III. Programy na rzecz rodzin realizowane na terenie Gminy:

1. Program Asystent rodziny na rok 2021. Program zakładał dofinansowanie przyznane w formie dofinansowania dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny w wysokości do 2 000 zł brutto w formie jednorazowej lub podzielonej na kilka części na każdego asystenta rodziny zatrudnionego w gminie na dzień ogłoszenia Programu, proporcjonalnie do wymiaru etatu.
2. Program „Za życiem”. W ramach Programu udzielane jest wsparcie w formie jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, o którym mowa art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (w roku 2021 przyznano wsparcie 1 rodzinie). W ramach programu upowszechniana jest informacja o możliwości skorzystania z zajęć edukacji wczesnoszkolnej prowadzonych przez Zespół Szkół dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Kłodzku ul. Wyspiańskiego 2 i Wyspiańskiego 2d.
3. Karta Dużej Rodziny.
4. Program Maluch+.
5. Świadczenie wychowawcze – rządowy Program „500+”.
6. Rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”.
7. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa FEAD.

Placówki wsparcia dziennego:

Na terenie Gminy Miejskiej Kłodzko w Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku funkcjonuje placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej i specjalistycznej usytuowana przy ul. Łukasińskiego 43. W ramach pracy wychowawców realizowano usługi:

- realizacja usług opiekuńczych, wychowawczych oraz zajęć dodatkowych, dydaktyczno-wyrównawczych, specjalistycznych i integracyjnych,
- realizacja zajęć integracyjnych, socjoterapeutycznych dla dzieci poniżej 15 roku życia, z pieczy zastępczej,
- poradnictwo zawodowe dla dzieci powyżej 15 roku życia, z pieczy zastępczej, wsparcie usamodzielniania się.

Nabór do placówki prowadzony jest przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłodzku.

IV. Asystent rodziny.

W ramach oferowanych usług pomocowych, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przyznaje się asystenta rodziny. Zatrudnienie asystenta rodziny odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów prawa wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym celem działań asystenta rodziny ma być pomoc rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji, które mogą zagrażać stabilności rodziny i stwarzać trudności opiekuńczo-wychowawcze. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które umożliwią jej wychowywanie dzieci oraz podejmowanie działań interdyscyplinarnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia.

Zadaniem asystenta rodziny w szczególności jest:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Zadania jakie przypisano asystentowi rodziny obejmują całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Podstawowym celem do którego dąży się na rzecz rodziny jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Realizacja celu opiera się na:

1. diagnozie problemów rodziny poprzez zapoznanie się z wszelkimi informacjami dotyczącymi rodziny,

2. określenie wspólnie z rodziną podstawowych problemów i potrzeb występujących w rodzinie, z którymi rodzina nie poradzi sobie samodzielnie,
3. zmotywowanie rodziny do współpracy i działań zmierzających do pokonywania problemów,
4. sporządzanie planu pomocy z uwzględnieniem metod bezpośredniej pracy z rodziną, zorganizowanie wsparcia środowiskowego poprzez zaproszenie do współpracy wszystkich służb i instytucji, członków rodziny zaangażowanych do współdziałania.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Mówiąc o funkcji asystenta rodziny można wyodrębnić - funkcję wsparcia psychiczno - emocjonalnego, opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno - monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywująco - aktywizującą oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę.

Szczególnie ważnym działaniem jest prowadzenie profilaktycznych działań z rodziną. Działanie to jest istotne zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych.

W początkowym etapie współpracy pracownik socjalny wspiera asystenta rodziny, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji –często znacznie szerszych ze strony asystenta z uwagi na dużą częstotliwość kontaktów oraz zdobyte przez członków rodziny zaufanie. Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach i wymieniają nie tylko wiedzę na temat danej rodziny ale również swoim doświadczeniem, a wszystko po to aby osiągnąć pozytywne wyniki w podejmowanych działaniach i tym samym jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloprotblemowymi przede wszystkim w ich środowisku domowym. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku zatrudniał w 2020 r., dwóch Asystentów rodziny posiadających odpowiednie wykształcenie, na umowę o pracę w ramach zadaniowego czasu pracy tak, aby mógł monitorować rodziny poza godzinami pracy tutaj. Ośrodka.

Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w latach 2016-2021.

Rok	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny
2016	2
2017	2
2018	2
2019	3
2020	2
2021	2

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku – opracowanie własne

Ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016-2021.

Rok	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny
2016	20
2017	29
2018	32
2019	38
2020	31
2021	33

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku – opracowanie własne

W roku 2021 asystenci rodziny zakończyli pracę z 5 rodzinami w tym:

- z 4 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę,
- z 1 rodziną ze względu na brak efektów

Wysokość środków finansowych wydatkowanych na zatrudnienie asystenta rodziny w latach 2018-2021.

Rok	Wysokość środków finansowych wydatkowanych na zatrudnienie asystentów rodziny
2018	79 093,00 zł., w tym 35 209,00 zł., ze środków zewnętrznych
2019	66 322,00 zł., w tym 49 343,00 zł., ze środków zewnętrznych
2020	51 475,00 zł., w tym 3 400 zł., ze środków zewnętrznych
2021	99 535,00 zł., w tym 18 443,00 zł., ze środków zewnętrznych

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku – opracowanie własne

Pomoc i wsparcie asystenta rodziny w ramach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”:

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” rodzina jest uprawniona w określonych ustawą sytuacjach do poradnictwa w zakresie:

- 1) przewyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka;
- 2) wsparcia psychologicznego;
- 3) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- 4) dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Podstawą do skorzystania z uprawnień jest zaświadczenie, które potwierdza ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Zaświadczenie o chorobie, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, możesz otrzymać od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

V. Realizacja zadań wynikających z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Osoby i rodziny kierowane są przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin w zależności od zaistniałych potrzeb do:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kłodzku ul. Kościuszki 2 od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 do 18.00 (wsparcie psychologa, poradnictwo specjalistyczne)
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Kłodzku prowadzonego przez Gminę Miejską Kłodzko oferującego wsparcie:
  - prawnika ,
  - psychologa ,
  - mediator, pedagog ,
  - kuratora specjalisty ,
  - terapeuta uzależnień.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłodzku przy ul. Szkolna 8 od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-17.00

Wsparcie socjalne realizowane jest przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku ul. Wyspiańskiego 2d.

Wsparcie pedagogiczne realizowane jest również przez pedagogów i nauczycieli w placówkach oświatowych na terenie Gminy Miejskiej Kłodzko oraz asystentów rodzin, którzy posiadają wykształcenie pedagogiczne.

VI. Zestawienie wydatków partycypacji Gminy w kosztach utrzymania dzieci z terenu miasta Kłodzka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy współfinansuje ten pobyt w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim i każdym następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W ramach realizacji zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, Gmina Miejska Kłodzko partycypowała w kosztach utrzymania dzieci z terenu miasta Kłodzka w pieczy zastępczej.

Koszty utrzymania dzieci z terenu miasta Kłodzka w pieczy zastępczej (partycypacja Gminy)

Rodzinna piecza zastępcza		
Rok	Wydatkowana kwota	Liczba dzieci
2018	141 470,00 zł	30
2019	176 619,25 zł	38
2020	211 664,39 zł.	43
2021	248 964,14 zł.	52

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku – opracowanie własne

Instytucjonalna piecza zastępcza		
Rok	Wydatkowana kwota	Liczba dzieci
2018	625 484,00 zł	31

2019	699 154,35 zł	46
2020	679 227,43 zł.	48
2021	887 322,86 zł.	84

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku – opracowanie własne

VII. Opracowane wnioski i potrzeby.

1. Rozwój placówek wsparcia dziennego – świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, w których specjaliści (psycholog, pedagog) pomagają dzieciom m.in. w zakresie rozwoju zainteresowań, a także współpracują z rodzicami w zakresie prawidłowych postaw opiekuńczo-wychowawczych;
2. Z uwagi na wagę problemu i złożoność prowadzonej pracy z rodziną wieloprotblemową zasadne jest:
  - Wzmocnienie działań asystentów rodziny poprzez stworzenie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodzku zespołu ds. asysty rodzinnej;
  - Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodzku dodatkowych asystentów rodziny oraz psychologa, a także koordynatora asystentów rodziny;
  - Zatrudnienie na ½ etatu lub umowę zlecenie prawnika specjalizującego się w zakresie prawa rodzinnego;
  - Zwiększenie planu budżetu jednostki z uwzględnieniem wydatków z powstałym zespołem ds. asysty rodzinnej oraz wnioskowanymi dodatkowymi etatami (asystenci rodzin, psycholog, koordynator asystentów rodziny, ½ etatu lub umowa zlecenie - prawnik specjalizujący się w zakresie prawa rodzinnego), co da możliwość stworzenia adekwatnych do każdej rodziny działań w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji;
3. Organizowanie i zapewnienie środków finansowych na superwizję dla asystentów rodziny;
4. W związku z koniecznością obowiązkowego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych asystentów rodzin należy zapewnić środki finansowe na szkolenia skierowane do asystentów rodziny;
5. Utworzenie grup wsparcia dla rodzin z dziećmi, w szczególności dla rodzin z problemem alkoholowym oraz podejrzeniem o możliwości występowania zjawiska przemocy, co mogłoby zostać sfinansowane ze środków profilaktyki uzależnień;
6. W przypadku pozyskania rodzin wspierających zapewnienie środków finansowych na ich funkcjonowanie;
7. Realizacja programów profilaktycznych i pomocowych na rzecz rodzin z dziećmi oraz zaangażowanie wszystkich gminnych instytucji działających na rzecz wspierania rodziny (oświata, OPS, Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, pracownicy placówek wsparcia dziennego);
8. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej;

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami w art. 179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku organ wykonawczy gminy składa roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Ww. potrzeby stanowią, w myśl art.179 ust.2 ustawy, podstawę do uchwalania przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

Mając powyższe na uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.